

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Samen op weg naar veilig en gezond werk

*Aanpak transport en
logistiek 2012-2015*

**De Inspectie SZW werkt samen aan eerlijk, gezond
en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen**

Voorwoord

Bij de sector transport en logistiek draait het om het vervoer van mensen en goederen. In de lucht, over de weg, over water en via het spoor. Veilig en gezond werken is in deze omvangrijke sector erg belangrijk. Wat gaat de inspectie de komende jaren doen om werkgevers én werknemers veilig en gezond te laten werken? In deze brochure maakt u kennis met de hoofdlijnen van de aanpak transport en logistiek 2012-2015.

De sector transport en logistiek is met 30.000 bedrijven en bijna 400.000 werknemers één van de grootste sectoren van ons land. De sector kent zeer grote, internationaal opererende bedrijven. Maar vaker gaat het om kleine bedrijven met slechts enkele of tientallen werknemers. De sector is goed georganiseerd: 90 procent van de bedrijven is aangesloten bij één van de brancheorganisaties, zoals de verladorsorganisatie EVO, Transport en Logistiek Nederland, Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL), de Binnenvaart Branche Unie en de Branchevereniging Chartervaart voor de binnenvaart.

Aandacht voor Arbo

Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 45 procent van de bedrijven in de vervoerssector over een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) beschikt. De kleinere bedrijven (minder dan 50 werknemers) scoren hierbij aanzienlijk slechter dan de grotere bedrijven; ze hebben minder vaak een RI&E en onderkennen minder vaak alle risico's. In het algemeen besteden kleinere bedrijven minder aandacht aan een systematische aanpak van arbeidsomstandigheden en aan de verplichtingen van de Arbowet.

Zware tijden

De sector heeft het door de crisis zwaar: de vervoersvolumes en prijzen staan onder druk. In moeilijke tijden is aandacht voor veilig en gezond werken belangrijk. Een veelzeggend voorbeeld: een internationaal transportbedrijf liet de airco uit de vrachtwagens halen om brandstofkosten te drukken. Chauffeurs die naar het zuiden rijden, krijgen te maken met zeer hoge cabinetemperaturen. De alertheid van de chauffeur neemt af waardoor de kans op ongelukken toeneemt.

Top 4 risico's

De sector transport en logistiek is divers, maar kent vier gemeenschappelijke arbeidsrisico's. Deze risico's doen zich vooral voor tijdens het laden en lossen. De top 4 is in volgorde van belangrijkheid:

1. Aanrijdgevaar en vallen, vooral bij het gebruik van heftrucks, bij vrachtwagens en bij het werken op en aan goederencontainers.
2. Fysieke belasting ontstaat bij zwaar tillen en een ongunstige houding.
3. Agressie, geweld en een hoge werkdruk. Agressie komt veel voor in het openbaar

- vervoer en ook op de weg is er regelmatig sprake van agressief verkeersgedrag. Files, strakke plannings en ladingcriminaliteit kunnen voor een hoge werkdruk zorgen.
4. Uitstoot van schadelijke dieselgassen. Het inademen van kankerverwekkende dieseluitlaatgassen komt voor in besloten ruimtes, zoals magazijnen.

Een bijzonder risico is het inademen van schadelijke gassen bij het openen en betreden van zeecontainers. Voor dit risico is een protocol ontwikkeld door het Platform Gassen in Containers, een samenwerking tussen FNV Bondgenoten, TLN, FME-CWM, RND en EVO.

Samen op weg

Hieronder beschrijft de inspectie per arbeidsrisico wat zij de komende jaren gaat doen om werkgevers en werknemers veiliger te laten werken. Deze aanpak kwam tot stand op basis van verschillende analyses en in samenwerking met werkgevers- en werknemersorganisaties en kenniscentra. Werkgevers zijn primair verantwoordelijk voor een veilig werkklimaat in hun organisatie. Maar ook werknemers hebben hierin een verantwoordelijkheid. Voor hun eigen veiligheid én die van hun collega's. In 2011 startte de inspectie daarom een proef met een andere werkwijze. Tijdens bezoeken aan bedrijven in de interne logistiek spraken inspecteurs werknemers nadrukkelijker aan op hun gedrag. In 2012 evalueert de inspectie deze 'werknemersaanpak' en besluit zij hoe zij ermee verder gaat.

1. Aanrijd- en valgevaar

Aanrijd- en valgevaar is een risico dat de inspectie de komende jaren verder gaat aanpakken. *Het doel van de inspectie is tweeledig: 20% minder ongevallen in 2014 en 60% van de geïnspecteerde bedrijven heeft een systematische arbo-aanpak met duidelijke maatregelen die het veilig gedrag van werknemers stimuleert.*

Activiteiten

In 2012 krijgen de inspecties op aanrijd- en valgevaar uit 2011 een vervolg. In de havens wordt hiervoor een apart inspectieproject uitgevoerd. De Inspectie SZW richt zich zoveel mogelijk op de niet-nalevers: bedrijven waar in het verleden is gebleken dat zij regelmatig de wet overtreden. Deze bedrijven selecteert de inspectie via een eigen beoordelingsmodel en via gegevens die zij krijgt van andere rijksinspecties. In 2013 worden de niet-nalevers opnieuw geïnspecteerd.

In 2010 zijn Gezond Transport, EVO en de inspectie de meerjarige campagne 'Heftruckhelden' gestart. Belangrijkste doel van deze campagne is het voorkomen van ongevallen met heftrucks door (meer) aandacht te vestigen op het veiligheidsbewustzijn van werknemers in de logistiek, zoals heftruckchauffeurs. De campagne Heftruckhelden loopt door tot 2014. Dit is mogelijk gemaakt door de inzet van de branchepartijen en subsidie door het Actieprogramma Arbeidsveiligheid van het Agentschap SZW.

2. Fysieke belasting

In het wegvervoer en de logistiek ervaart 70 procent van de werknemers fysieke (over)belasting in het werk. Fysieke belasting is dus het tweede risico waar de Inspectie SZW zich de komende jaren op richt. Het doel is dat *in de geïnspecteerde bedrijven werknemers geen zware lasten verplaatsen zonder gebruik van hulpmiddelen.*

Fysieke belasting komt voor in vrijwel alle bedrijfstakken van de sector. Dat vraagt om een aanpak die zowel generiek als specifiek is. Om het gebruik van hulpmiddelen te stimuleren zet de inspectie ook de online vakmedia in en digitale nieuwsbrieven van sectororganisaties.

Activiteiten

De Inspectie SZW controleert in 2012 bij de post- en koeriersdiensten. Er zijn de laatste jaren veel nieuwe bedrijven bijgekomen. Ook gaat de Inspectie SZW in 2012 inspecteren op fysieke belasting in het wegvervoer en bij distributiebedrijven.

Bij verhuizers en de witgoedbranche staan voor 2013 inspecties gepland. De inspectie gaat er dan op letten of werknemers hulpmiddelen gebruiken om zware goederen in een woning de trap op te krijgen.

In de havens zijn er veel zware werkzaamheden. Vanaf 2013 en 2014 voert de Inspectie SZW werkplek- en systeemininspecties uit bij cacaohandelaren en bij sjobedrijven. Eerder bleken er namelijk onvoldoende hulpmiddelen te zijn om jute zakken met cacao zwaarder dan 50 kilo op te tillen en te sjouwen én om op een gezonde manier containers van schepen te halen. Inmiddels zijn daarvoor meerdere systemen op de markt. Het is nu zaak dat bedrijven deze systemen ook gaan gebruiken. De inspectie is hierover in overleg met de sectororganisaties.

De Inspectie SZW wil bovendien de fysieke overbelasting bij het sjorren van zeecontainers beperken. Zij stelt hiervoor een ergonomische richtlijn op. De verwachting is dat deze richtlijn in de loop van 2012 wordt opgelegd aan bedrijven die zeecontainers sjorren.

MSKU

3544570
2261

MAERSK
SEALAND

MAX. GROSS WT.	37,200 LB	30,480 KG
MAX. NET WT.	22,170 LB	28,200 KG
TARE WT.	5,800 LB	2,280 KG
MAX. CBM	1.20	33.2 M

3293

06 29 57 48

MAERSK

MAERSK

MAERSK

MAERSK

MAERSK

MAERSK

3. Agressie, geweld en werkstress

Agressie, geweld en werkstress is een derde risico in de sector. Het doel is dat *alle geïnspecteerde bedrijven maatregelen toepassen die agressie en geweld tegengaan. Deze bedrijven maken bovendien werkstress bespreekbaar.*

Agressie en geweld komt veel voor in het openbaar vervoer. Maar ook bij het wegvervoer en tijdens het afleveren van goederen in stedelijk gebied, denk bijvoorbeeld aan agressief verkeersgedrag. Daarnaast zorgen files, strakke plannings en ladingcriminaliteit voor een hogere werkdruk.

De openbaarvervoerbedrijven hebben de afgelopen jaren zelf hulpmiddelen ontwikkeld om agressie en geweld tegen te gaan. Ook in het vervoer over de weg zijn de betrokken brancheorganisaties zich bewust van de risico's en gevolgen van werkstress. Afspraak tussen Inspectie SZW en deze brancheorganisaties wordt gemaakt. Zij moeten hiervoor, uiterlijk in 2015, beleid hebben ontwikkeld.

Activiteiten

In 2012 inspecteert de inspectie op agressie en geweld bij KEP-bedrijven (Post- en Koeriersdiensten, Expresdiensten en Pakketdiensten), op het goederenvervoer over de weg en bij de distributiebedrijven.

Veel luchtvaartbedrijven hebben beleid ontwikkeld om medewerkers te beschermen tegen agressie en geweld. De inspectie gaat controleren welke maatregelen zij hebben genomen om het beleid ook daadwerkelijk uit te voeren.

De inspectie zoekt daarnaast aansluiting bij de bevindingen van de sectororganisaties in het wegvervoer over agressie en geweld en werkstress. Ook brengt de inspectie haar eigen zelfinspectietool Agressie & Geweld actief onder de aandacht (www.zelfinspectie.nl/agressie). Voor werkstress ziet de inspectie erop toe dat de sector zelf een aanpak ontwikkelt. In 2015 moeten bedrijven kunnen aantonen dat zij gebruik maken van de tools die de sector hiervoor heeft ontwikkeld.

4. Gevaarlijke stoffen

Nog steeds worden werknemers blootgesteld aan gevaarlijke stoffen, zoals dieselgassen. Dit is het vierde risico waar de Inspectie SZW zich de komende jaren op richt. Het doel is dat er *in de geïnspecteerde bedrijven geen dieselvoertuigen of andere bronnen van dieselmotoremissie hun stoffen uitstoten in besloten ruimtes*. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar bedrijven in diensten voor vervoer en logistiek.

Activiteiten

Vrachtauto's voldoen niet altijd aan de Europese normen voor uitstoot van gevaarlijke stoffen. Deze wagens rijden wel besloten ruimtes in, bijvoorbeeld tijdens het afleveren van goederen bij groothandels. Op deze situatie controleert de inspectie specifiek in de bedrijfstak interne logistiek.

Tot slot

De Inspectie SZW heeft een digitale zelfinspectietool ontwikkeld die helemaal is toegespitst op de sector transport en logistiek. Werkgevers en werknemers kunnen met behulp van deze checklist een virtuele zelfinspectie uitvoeren op de eigen werkzaamheden. De checklist voor werkgevers staat al online op www.zelfinspectie.nl/transport-logistiek. In 2012 volgt ook een checklist speciaal voor werknemers. Want uiteindelijk moeten werkgevers en werknemers er sámen voor zorgen dat er veilig en gezond wordt gewerkt.

Deze brochure is een verkorte versie van de sectoraanpak transport en logistiek 2011-2015 van de Inspectie SZW.

Deze brochure is een verkorte versie van de
sectoraanpak Transport en Logistiek van de
Inspectie SZW:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Projectleider

Dick Smink

Projectsecretaris

Helmut Legel

Correspondentieadres

Inspectie SZW
Postbus 820
3500 AV Utrecht

Afbeelding omslag

Joerg Glaescher/Hollandse Hoogte

vijfkeerblauw | sss-610335

© Rijksoverheid | April 2012

